Debreczen, 1900. XXVII. évfolyam 158. sz. Hétfő, junius 25.

Előfizetési árak:
ostán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:
Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekü közlemények soronkint 40 fillér.
Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utcza 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.
Főszerkesztő: Koncz Ákos.
Felelős szerkesztő: Dr. Orbán József.
Kiadóhivatal: Kossuth-utcza 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekü közlemények felvétele.

Álarczban.

Debreczen, junius 25.

Szocziálisták és néppártiak összefogtak Török-Kanizsán, hogy népgyülést tartanak és közös erővel meghóditják a jó török-kanizsaiakat elveiknek. De milyen elveknek? E kérdés mindezideig megoldatlan maradt, mert a gyülés elmaradt, e vezetők nem tudván megegyezni a felett, hogy melyik párt elveivel boldogitsák a népet.

A török-kanizsai eset a maga jelentéktelenségében is megérdemli figyelmünket, mert abban tanulság rejlik számunkra a legközelebbi képviselőválasztások alkalmára. A néppárt, mely minden szabadelvü eszmét perhorreskál, a szocziáldemokraták karjaiba veti magát, kiküldi apostolait a vidékre, kik szövetséget kötnek legádázabb ellenségükkel is, csakhogy a néppel érintkezésbe juthassanak s jó tanácsokkal elláthassák. A véletlen ugy hozta magával, hogy a szövetség nem sikerült, mert a „közbejött akadályok miatt“ a népgyülés elmaradt, de ez csak Török-Kanizsán maradt el, majd megtartják azt a gyülést máshol, a midőn a közös ellenséget szidni jobb alkalom nyilik. Az esetnél nevezetes körülmény azonban az, hogy a néppártnak nem volt bátorsága a saját neve alatt népboldogitó eszméivel előállani, hanem egyszerüen „lelkes polgárok“-nak czimezték magukat, kik eljöttnek látják az időt, hogy megösmertessék elveikkel igaz honfitársaikat.

A néppártnak tehát mindegy; kezet fog az ördöggel is, csak gyülölt ellenségét, a Széll Kálmán liberális kormányát szidhassa; nem nézi, kivel szövetkezik, csak alkalma legyen arra, hogy egyedül üdvezitő politikai hitvallását a tudatlanság homályában tévelygő nép előtt megösmertethesse.

Valóban sajnálhatjuk, hogy ez ujfajta népgyülés elmaradt, mert érdekes politikai konczertnek lehettünk volna tanui, melyben papok, képviselők és szocziális demokraták bábeli zürzavarban predikálták volna az igazságot, ki-ki a maga módja szerint, a nélkül, hogy ők egymást, vagy magukat a közönséggel megértették volna; mert közös elvi alap, a szabadelvü Széll-kormány elleni szidalmakon kivül nem igen akadt s valószinü, hogy a józan gondolkozásu nép, megunva a sok értelmetlen handabandát, kiveri az álapostolokat a határból, belátva, hogy a néppártiak és a nemzetközi izgatóknak más czéljok nincsen, mint az, hogy felforgassák a jogrendet.

Mert a magyar nép józan gondolkozásmódja napról-napra megmutatja, hogy honmentő apostolok bujtogatásai mily kevés hatást tehetnek reá. Nem is féltjük a magyar népét sem a szocziáldemokratáktól, sem a néppárt izgatásaitól s az ellenzéknek csupán a nemzetiségi vidékek kinálkoznak alkalmas talajul a bujtogatásra. Példa erre Rimaszombat képviselőválasztási mozgalma, hol az ellenzék a szabadelvüpárt ellen csak ugy tudott akcziót kifejteni, hogy a tótságot hivta segitségül, a mire a Széll Kálmán aerája alatt küzdő kormánypárt azt a feleletet adta, hogy nem harczol oly fegyverekkel, melyek méltatlanok hozzá, s az általa képviselt elvek tisztaságához s inkább visszavonul a küzdtérről, semhogy beszennyezze a zászlót, melyhez a vesztegetésnek s nemzetiségek bujtogatásának még csak árnyéka sem férhet.

Török-Kanizsa és Rimaszombat valóban érdekes összehasonlitásra nyujt alkalmat, mely a szabadelvüség álláspontját kellően megvilágitja s a közel jövő választási campagneának alakulásait mutatja meg. Egyfelől a néppárt nagyképü apostolaival és szemforgató jajveszékeléseivel, izgatva és bujtogatva a nemzetiségeket, nem tekintve, hogy ez izgatások és áskálódások, nemcsak a szabadelvüségnek, hanem a hazának szolgálnak ártalmára; nem tekintve, hogy az általa megindított felekezeti harcz a társadalmi béke megbontását vonja maga után, mely békére a gazdasági válság mai napjaiban mennyire szüksége van a nemzetnek. Másfelől áll a

TÁRCZA.

Mezőn.

Itt van a nyár, ért a kalász, aratnak,
Jó kedve van az arató csapatnak,
A reményük, meg a vágyuk csak betölt,
Dus gyümölcsét meghozta az anyaföld.

Száz kéz alatt ég a munka, sietnek,
Csak ugy nőnek egymásra a keresztek.
Amit összetakaritnak ebédre,
Déli verőn odadőlnek tövébe.

Király gyanánt heverésznek a gazba',
Együtt pihen szolga, munkás, a gazda.
— Még tavaszszal ilyen termést nem hittem
Csak jövőre ilyet adna az Isten.

Nem hivéd hát még tavaszszal, jó ember,
Hogy végig nézz határodon jó szemmel.
Azt hitted, hogy kalász helyett kórót látsz,
— Jó az Isten, rád hozta a — csalódást.

Eszembe jut én nékem is valami,
Az a sok vágy, sok remény, a tavaszi,
A minek — a szép tavaszi világban
Teljesültét csak a nyárra kivántam.

Bizalomnál, hitnél bennem nem volt más
És most rám is lecsapott a csalódás.
Vágyaimból alig ért meg egy marok,
Igy hát én csak puszta szalmát aratok.

Madai Gyula.

Első szerelem.

— Egy vén leány vallomásaiból. —

Irta: *Krudy Gyula.*

Itt ülök a kályha előtt és a tüzbe meresztem a szemem. Ez a mai estve! . . . Az őszinteségek napja van ma? Ma nálunk volt egy fiatal ember. Az ő fia! Az övé — és épen olyan, mint ő — akkor volt. Ahogy belépett az ajtón és kezet csókolt az anyámnak és felém közeledett, én mozdulatlanul néztem rá. Tudtam, hogy nem ő az és mégis . . . György. A neve is az övé. Leült az asztal mellé és halkan kezdett beszélgetni. Én meg a zongora mellől néztem őtet. Az anyám csendesen kötögetett az asztalnál . . . Ő volt az?! Nem, nem, csak a fia. Aztán hirtelen elvörösödtem és elrejtettem a tenyerem mögé az arczom, már olyan régen nem volt okom pirulni és ime, most arczomba fut a vér, pedig nem is ő van itt, hanem csak a fia. Az jutott eszembe, hogy ez a karcsu, szép fiatal ember az én fiam lehetne, ha akartam volna. Az enyém! És engem ugy szólitana: mamám, vagy tán ha kényeztetne, mamácskám, édes anyácskám . . . Hisz az anyák elvárják már az ilyen nagy fiuktól, hogy kényeztessék őket. Ah, ugy szégyellem magamat. Ilyen is csak nekem juthat az eszembe, fantasztikus bolond vén leánynak, akinek mozog még mindig a szive, pedig már hallgatnia kellene.

Rám nézett és mosolygott. És hogy mosolygott! Épen mint ő! Minden mozdulata az övé, a kezét a hogy tartja és a hangja! Husz esztendős, de többnek látszik. Korán elvégezte az iskoláit, maholnap orvos lesz és átveszi az atyja prakszisát. Én csak ma ismertem meg és ugy érzem, hogy már nagyon régen ismerem. Tudom felőle, hogy jó fiu, a ki örömet szerez a szüleinek, egyetlen gyerek, rajongva szereti apja, anyja, különösen az anyja, a kit karonfogva szokott vasárnaponkint a templomba kisérni, virág van a kabátján és az anyja boldogan megy vele. Tán még az emberek is megfordulnak és utánok néznek. Hogyne. Ilyen nagy, szép, erős fia volna már Sándori doktornak és ennek a kicsi, karcsu, barna asszonykának?

Margit nagysádnak nevezett, előre hajolt és mély, barna szemei villogtak a világosságban. Mondta, hogy tudja, milyen szépen játszom, zongoráznék neki valamit, hogy ő hálás hallgató és imádja a zenét, — azonkivül, ha én játszom neki. Ha én?... Megint elpirultam. Milyen bolondok a vénleányok. Az jutott eszembe, hogy én szép vagyok még mindig, kissé asszonyosan telt, de ráncz alig van az orczámon... Eh, nevetnem kell,

külföldről importált szocziáldemokratizmus, mely szintén csak a fennálló rend megbontására törekszik, mely előtt a hazafiság, a nemzeti tradicziók, a magyarság jövője ismeretlen fogalmak, egyedüli czélja a régi társadalmi rendet felforgatni s a haza eszméje helyett nemzetközi fogalmakat behozni. Ezekhez járul a közjogi ellenzék, mely mindinkább elveszti a talajt lába alól, a néppárt és a szocziálizmus bujtogatása következtében. S ily ellenfelekkel szemben nem kerül nagy fejtörésbe annak megjövendölése, hogy e küzdelemből melyik párt fog győztesen kikerülni. A választási törvény által biztositott alapra állva, tisztán elvekkel harczolva, a jog, törvény és igazság jelszavával a liberálizmus diadalára bizton számithatunk, mert válságos pillanatokban a magyar nép államalkotó s államfentartó szelleme megóvta a nemzetet a tévelygéstől. Azért csak hadd jöjjön a reakczió, a nemzet józan többségére a liberálizmus, mindig biztosan számithat. Az álarczot, melyet a néppárt magára öltött, a választási küzdelmek le fogják rántani s ha egyszer a nép megismeri a honboldogitókat a maguk valóságában, az apostolok többé nem veszedelmesek.

Széll Kálmán elégtétele.

Debreczen, junius 25.

Tisza István grófnak oly jelentőségteljes nagyváradi enunczicziója olvasóinknak ha talán némi személyi pikantériát hozott is, de tárgyi meglepetéseket bizonynyal nem. Közvetlen azután, hogy báró Bánffy Dezső felekezeti csatakiáltását Kolozsvárott elhangoztatta, bőven kimutattuk e helyen, hogy a felekezeti parolának, mert nálunk nemzetiségi külön törekvéseket is gerjeszt s mint egy jogosultaknak tüntet fel, épen a magyar nemzetre kell rombolólag hatnia, melynek egyesülési proczesszusa amugy is a legnagyobb veszedelmeknek van kitéve. Kimutattuk, hogy Bánffy bárónak, ki a saját ténykedésével jött ellenmondásba, ilyképen a legnagyobb elismerést kellett előkészitenie a Széll-rendszer számára — és ez az elismerés a szabadelvü pártnak oly gazdag államférfiui képességekkel biró vezére és az ő egész eddigi magatartása számára tényleg nagy lelkesedés mellett el is következett Nagyváradon.

Kifejtette gróf Tisza Széll Kálmán meggyőződésében oly szilárd, hazafiasságában oly odaadó személyiségének egész politikai létesülését, méltatta körültekintését és okosságát, mely tulajdonságai épen a bennünket oly komolyan érintő osztrák viszonyokra vonatkozólag oly fényesen beváltak, és bizonyitotta ezzel, hogy a magyar szabadelvüek a miniszterelnökben oly vezérrel birnak, a kit feltétlen bizalommal követhetnek.

És ez vezet bennünket a személyes mozzanatra. A legnagyobb elégtételt rejti az magában, melyet Széll Kálmán csak kivánhatott. Mert még mindig nem akartak elnémulni a kételyek, vajjon az Apponyi és Horánszky egykori kombattánsaival megerősödött szabadelvü párt valóban megkapta-e a napról-napra szükségesebbnek bizonyuló benső egységet. Együtttmarsulásukat csak a figyelem külső eredményének tartották, de rendkivül éleselméjüeknek képzelték magukat némelyek, — és még a képviselőház utolsó ülésében ilyen éleselméjüségért nyert egy babérágat Rakovszky képviselő, — midőn arra az állitólag kitöltetlen szakadékra mutattak, mely a szabadelvü párt régi elemei, az ugynevezett „Tisza-klikk“ és az uj jövevény-elemek közt tátong. Ime, a mit oly izlésteljesen Tisza-klikknek szerettek nevezni, mostantól fogva már ama tulokosak számára sem létezhetik, elvesztette minden politikai létjogosultságát: ezt magának Tisza István grófnak szája hirdette ki Nagyváradon.

Kereken kijelentette s örömest megerősitette, hogy Széll Kálmán müködését, ugy a czélt, mint a módszert illetőleg, egész terjedelme szerint helyesli. A czélt: mert ez ugy nemzeti, mint előrehaladó irányban hamisitatlanul az eddigi szabadelvü párt politikájának czélja; a módszert: mert Széll Kálmán a saját erős temperamentumának férfias leküzdése mellett tekintetét tántorithatlanul s önzetlenül a szent czélra irányitotta, minden irányban a legbőségesebb előzékenységet gyakorolta, a nélkül természetesen, hogy az elvet a legenyhébben is érinteni engedné és azt az előkelő, a parlamentáris jogok tiszteletéből fakadó hangon ütötte meg, melynek a parlamentarizmust fenyegető rossz hangulat emlékét eltörölnie és a szabadelvü párt minden része közt mindszivélyesebbé váló közeledést előidéznie kellett.

Reméljük, hogy azok a beszámoló beszédek, melyeket a volt nemzeti párt tagjai fognak választóik előtt tartani, teljesen csengő visszhangját fogják adni Tisza István gróf fenkölt fejtegetéseinek és igy azt a tényt fogják jelenteni Magyarország közvéleményén, hogy a szabadelvü párt, minden cselszövésre nézve megközelithetlenül, a haza és a haladás szolgálatában, a kultura előbbrevitelében egyesülten áll Széll Kálmán kipróbált vezetése alatt.

Holnap!

Irta: *Ligetkuty Iván.*

A betegszobából az ellenzővel mérsékelt lámpafény csak enyhén hatott be a mellékszobába, mely félhomályban maradt.

A beteg szintelen, tompa hangja szólalt meg.

— Róza!

— Mi kell?

— Egyedül vagy?

— Persze!

A beteg hosszasan, fuldokolva köhögött

hogyha eszembe jut, hogy ilyenek voltak a gondolataim, a mikor ő odahuzta a székét az enyém mellé. (Kissé talán vakmerő is, de lehetett-e szólnom, a mikor olyan kedvesen mosolyogva nézett rám?!)

— Ismeri Chopint? . . . Én imádom. Ha valamelyik szonátáját játszaná?

Mosolygott és megérintette a kezemet. Milyen forró és puha volt a ujja. Szinte összerezzentem és elfuladtam, behunytam a szemem és ugy játszottam. Milyenek voltak a gondolataim! Már nem igen emlékszem arra, hogyan támadtak és hogyan követték egymást. Eleinte az jutott eszembe, hogy én már vén lány vagyok és régen lemondtam mindenről. És ha kisért valami emlék a multból, szomoruan kitérek előle és nem foglalkozom vele. Aztán egyszerre az jutott eszembe, hogy az évek nem multak el, álom volt minden, az eddigi szürke idők csak álmok voltak és még minden ugy van, mint akkor, azon az esős nyári délutánon. És hogy ő ül mellettem. — Minden illat az arczomba szállt, az ablak nyitva van és a petóniák kivül a kiskertben meghajtják vizes fejecskéjüket. — A hangját is hallom.

— Kérem, Margit, ha ismerné a Hold románczát Beethoventől?!

Ah, ezt, igen, ezt... Ez volt az övé, ezt szerette hallgatni, ha játszom.

Felnyitottam a szemem és ránéztem. Káprázat ez? Valóban csak álmok volnának az évek, a mik azóta elteltek — és ismét felém szállna minden illat? Mosolyogva ült mellettem és szerelmesen nézett rám az — ő fia. Igy volt akkor is. Minden igy ment. — Mama akkor is felkelt és a szomszéd szobába ment. Ó, de akkor azért tette, hogy alkalmat adjon a nyilatkozásra Sándori Györgynek, — de most? Most csak épen kiment, mert valami dolga akadt. Egyedül maradtunk. A szobában már félhomály volt, az ablakot verte a pászmás nyári eső. A faleveleken végigcsurgott a viz és csend volt, főként. Én halkan zongoráztam, ő egész közel hajolt mellém és a tekintete az én arczomra tapadt. Aztán egyszerre csendesen lehajolt a kezem fölé és az én kezem mozdulatlanul maradt az oktáva felett. Megcsókolta a kezem.

— Margit...

Semmi, semmi . . . Tovább játszottam, a mellem hullámzott, most a kezem után nyult, elforditottam kipirult arczomat.

— Margit — — nagysád nagyon szépen játszik.

Visszavontam a kezem.

— Köszönöm, mondtam.

Már elmult minden. Okos, józan leány lettem ismét. És főként vén leány.

— Talán, ha arrább vonná a székét Sándori ur, mert mégis . . .

Ismét játszottam, de már nem lehunyt szemmel. Ah, hogy fájt most a játék. Mintha minden hang a szivemből szakadt volna ki. Összerezzentem és hüvös szél futott keresztül tagjaimon. Az jutott eszembe, hogy minek néz engem ez a gyerek. Olyannak, a kivel bolondozni lehet, vagy valami könnyelmü leánynak, a kit még mindig nem tanitottak meg az évek? Vagy mulatni akar felettem? . . . Szabad ezt az ő fiának tenni? Hát ő is volt az első és az utolsó, szabad-e most az ő fiának idejönni kései őszszel és másodiknak lenni?

Felálltam a zongora mellől. Mama csendesen kötögetett az ablaknál. Már november van és idebenn kialudt a kályhában a tüz, pedig odakivül hosszan, fonatosan hull a hideg eső; sár van az uton; a tar ákáczon végigfolyik a viz és nedves derekaikat fényessé teszi. Az ablak alatt a lámpagyujtogató ember halad el létrájával, ott messze a ködben már sárgán és bágyadtan pislog ide a petroleumláng . . . Ősz van.

Elment.

Most itt ülök a kályha előtt és a tüzbe meresztem tekintetemet. Mennyi év telt el azóta, mennyi éve nincs már nekem semmi reményem! Csak a tüz az, a kivel beszélgetni tudok, akivel szeretek farkasszemet nézni. Szeretnék valami vig dologra gondolni, például arra, hogy milyen bolond némelyik leány, a melyik kései novemberben is arra a messzi-messzi nyári délutánra gondolt. Aztán negyven éves korában is sejtelmei vannak, mert véletlenül nem fonnyadt még egészen össze és hogy a sors megtartotta neki a szivet . . . Hogy fájjon mindig, örökké, hogy volt egy első, a ki utolsónak maradt, akit nem tud elfelejteni a szegény, bolond vén leány.

— Az előbb . . . mintha valakivel . . . beszéltél vo na . . .

— Dehogy! A cseléd volt bent! — és szorosabban simult a mellette ülő fiatalemberhez.

— Mintha más . . . hangot . . . hallottam volna . . .

— Rosszul hallottad!

A nő akkor váltotta a bucsucsókot kedvesével.

— Holnap . . . — suttogta a nő.

— Az orvos mondta?

— Igen.

És szenvedélyesen forrtak egybe az ajkak. A fiatal ember nesztelenül suhant ki az ajtón.

Holnap! Mennyi vágy, remény van e szóban. Nem kell többé titkolózni. Nyiltan lépnek a világ elé, nem lesz már köztük semmi akadály. A rég várt óra elérkezik.

Az orvos jól jövendölt. Másnap a férj halott volt. Eltemették.

A szobák még a koszoruk és viaszgyertyák szagával voltak tele, mikor a nő odaborult kedvese nyakába.

— Szabadok vagyunk!

— Szabadok, egymáséi!

— De furcsa, — mondta később a férfi — hogy most már szabad megcsókolnom ajkadat, hogy átkarolhatom derekadat s nem szólhat senki.

A nő egy perezre elgondolkozott.

— Igazán furcsa . . .

Elhallgattak s némi zavarral néztek szét a szobákban. Itt feküdt ő, mi itt ültünk. Itt csókoltál meg titkon, szenvedélylyel.

— Holnap eljösz?

— Holnap!

— Az esküvő?

— Minél előbb.

Holnap, holnapután, tiz nap mulva is eljött.

— Elemér! Nem forró a csókod többé. (Pedig érezte, hogy az övé sem az.)

— Róza! Nem ölelsz már meg oly szenvedélylyel. (Pedig érezte, hogy ő sem.

— Miért?

— Miért?

Elgondolkoztak.

— Pedig nem figyel ránk senki, nem tiltja senki.

Nevettek, mintha megtalálták volna a titkot. Igen, most már — szabad.

— Isten veled, Róza!

— Jó éjt. Eljösz holnap?

— El.

— Várlak.

— Jó éjt!

Pedig Róza tudta, hogy Elemér nem jön el többé s Elemér nagyon jól tudta, hogy Róza nem várja őt sem holnap, sem azután, soha!

Irodalom.

)(**A kánikula olvasmányai.** Nyakunkon a kánikula. Itt az igazi hamisitatlan meleg nyár, mikor mindenki siet kipihenni az esztendő fáradalmait mentül csöndesebb, mentül nyugodalmasabb helyen. Nagy gond a hely kiválasztása, még nagyobb gond az időtöltés megállapitása. Mentül több kedvesebb, szórakoztatóbb olvasmányt visz magával az uton, annál kellemesebb lesz a pihenés, annál kevesebb az unalma. Ilyen kellemes utitársat ajánlunk mi olvasóinknak az *Ország-Világ*-ban, e legrégibb és legdiszesebb szépirodalmi lapban, mely hétről-hétre pontosan megjelenik előfizetőinél s gyönyörü illusztrációival, szórakoztató közleményeivel sok óra unalmát segit elüzni. Ezért népszerü Magyarországon az Ország-Világ, ezért szegődik az olvasó közönség mindinkább nagyobb számban zászlójához. Nincs aktuális esemény, amelyről képben és irásban azonnal meg ne emlékeznek; munkatársai a magyar irodalom legjelesebb tagjai, két hetenként zeneszámot közöl, felváltva zongorára és cziterára. Állandóan regényt közöl, ezenkivül pedig képes regénymelléklete is van. E regenymellékleten jelenleg „Egy rossz fiu naplója“ czimü rendkivül kedves, érdekes angol regényt közöl, melynek eddig megjelent folytatásait az uj előfizetők dijtalanul megkapják. Az Ország Világ előfizetési ára negyedévenkint 4 korona. A kiadóhivatal, mely Hold-utcza 7. sz. a. van, mutatványszámot kivánatra ingyen küld.

A libák.

Kevésbé tartozik a dolog lényegére, hogy melyik földrajzi hosszuság alatt levő helyen történt. Elég az hozzá, hogy lakott egy helyen egy igen gazdag uraság, a kit neje ötévi boldog együttlét után kis fiucskával ajándékozott meg.

A gazdag ur, a ki meglehetős különcz hirében állott, nagy örömmel fogadta a már nem remélt ajándékot és elhatározta, hogy fiából olyan embert neveltet, a minő még nem volt e széles föld kerekségén.

Ő ugyan békességben megfért a feleségével, mivelhogy ritkán látták egymást, hanem azért mégis ugy vélekedett, hogy a férfiu törekvése vágyának, akaratereje kifejlődésének szárnyait a bünös női szemsugarak perzselik el és ebből kifolyólag a férfiu fabábbá törpül a nő kezében s képtelen hivatásához méltóan intézni dolgait.

Legjobb lesz tehát, ha az ő fia egyáltalában nem is fog nőt ismerni soha, sőt azt sem tudja, hogy léteznek-e ilyen szárnyatlan angyalkák a világon.

Mihelyt tehát a kis fiu negyedik életévét elérte, elvétette az anyai gondviselés alul, hogy még mamájában se ismerje a nőt. Elzáratta egy erdőben épült zárdaszerü épületben, hol másat sem látott, csak egy mogorva arczulatu, hosszu fekete öltönybe bujtatott embert, a ki folytonosan mellette volt s tanitgatta az ismeretekre.

Ez volt ott minden. Kályhafütő, ételkészitő, vizhordó és tanitómester. Rajta kivül egy élő lélek sem volt a nagy épületben.

Évek teltek el ily módon. A kis fiuból ifju lett ki, mikor elérte tizennyolczadik évét, fogalma sem volt arról, hogy az embert Isten egy ősanyától származtatta. Az ilyféle dolgok megtanitásától az a komor arczu nevelő erősen óvakodott.

A szegény ifju elméje olyan volt, mint a kohó, melyben tüz nem ég. Halvány fogalma sem volt a külső világról, az embert közelről érdeklő dolgokról. A mit tanult, az mind olyan volt, a mivel az életben nem sokra mehetett.

Huszadik életévét érte el, mikor apja megengedte, hogy nevelőjével sétát tehessen az erdő alatt levő pázsiton.

Az ifju bámult, csodálkozott. Milyen szép a a nagy világ, milyen pompás a napsugárban fürdő természet!

Lassu léptekkel, magában elmélyedve lépegetett nevelője oldalán. Érdekelte minden, amit látott. A zizegő füszál, a szines bogárkák milliói s a szellő suhogástól ringatott falombok.

Egyszerre csak megriadva emelte fel lehorgasztott fejét. Távolról édes, zengő kaczaj ütött fülébe. Kaczaj, melyhez hasonlót még soha sem hallott.

És amint fejét arra fordità, honnan a kaczaj hangzott, megdöbbenve látott három ismeretlen alakot közeledni, kik szines ruhákban s kezükben tartott napernyőjükkel ugy tüntek fel előtte, mintha emberek lennének.

A csodálkozó ifju kiváncsian fordult nevelőjéhez:

— Nevelő ur! Micsoda állatok ezek a szines ruházatu teremtések?

A nevelő is meghökkent, hogy tizenhatévi fáradozása tönkre megy. El akarta hát vonni róluk az ifju figyelmét.

— Ne ügyelj reájuk, fiam! Afféle közönséges libák azok!

— Libák! Libák! — ujongott az ifju. — Jaj, kedves nevelő bácsi, beh szeretnék én magamnak egy olyan libát vásárolni!

Azontul nem is volt maradás a zárdában. Beszélhetett a nevelő akármit, az ifju örökre azt hajtotta:

— Libát vegyenek nekem! Azt akarom, hogy nekem is legyen egy olyan szép libám!

Az apa belátta később, hogy különczködésből származott okoskodásával a természet törvényével nem teheti magát ellenkezésbe. Hazavitte a fiát és nemsokára megszerezte neki az oly nagyon óhajtott libát.

Tanitó, mint toloncz.

— junius 24.

Ritka fogása van a szegedi rendőrségnek. Letartóztatott egy tanitót, aki pár héttel ezelőtt nagyobb csalásokat követett el Szegeden. Egész véletlenül kerül kezére a rendőrségnek ez az ember. Nagyobb tolonczszállitmány érkezett tegnap Szabadkáról és azok között volt a *szélhámos tanitó*, a ki után már hetek óta nyomozott a rendőrség.

A tanitó szélhámoskodásáról tudósitásunk a következő:

Néhány héttel ezelőtt egy intelligens kinézésü ember járta végig a várost. Be betért minden házba és könyöradományt gyüjtött egy felvidéki leégett község lakossága számára. Ahol megfordult, mindenütt az elpusztult község tanitójaként mutatta be magát.

A tanitó megfordult Landesberg Mór birtokosnál, Bokor Emil gyógyszerésznél, Vajda Imre gyógyárusnál, Ripner Fülöp vállalkozónál és mindegyiket 8—10 korona erejéig megsarczolta.

A tanitó nagy furfanggal követte el sarczolásait. Az ivére beirt összeg után még egy számot tett és igy az egyes számjegyből tizest korrigált.

Igy csinált Bokor Emil 3 koronájából 30 koronát, Vajda Imre 5 koronájából 50 koronát. A szélhámos azzal a fondorlattal tette ezt, hogy az, a kihez könyöradományért fordulni fog, bizonyos kényszer alatt fog állni abban az esetben, ha azt látja, hogy az előtte aláirt egyének nagy összegeket jegyeztek az iv alá.

Landesberg Mór birtokosnak föltünt az, hogy egyes ismerősei oly tulnagy összeget jegyeztek az iv alá. Mikor összetalálkozott Ripner Fülöp vállalkozóval, csodálkozva kérdezte tőle, hogyan adhatott száz korona könyöradományt egy idegen embernek. A vállalkozó azt állitotta, hogy ő csak tiz koronát adott a könyöradamányt gyüjtő tanitónak.

A tanitó szélhámoskodása ekkor már nyilvánvaló lett. Be is jelentették a tanitót a rendőrségnek, a mely elrendelte a szélhámos letartóztatását.

Tegnap egész véletlenül került kézre a szélhámos. Több tolonczot hoztak Szabadkáról és ezek között volt Judovics Salamon tanitó is, a kit szélhámoskodás miatt tolonczoltatott el a szomszéd város rendőrsége.

Koczor János h. főkapitány vallatás alá fogta a tanitót, a ki őszinte vallomást tett. Elmondotta, hogy a könyöradományt a saját czéljaira gyüjtötte.

A rendőrség a tanitót két heti elzárásra itélte és mindenkorra kitiltotta a város területéről.

HIREK.

— **Kinevezés.** A király dr. Nagy László debreczeni alügyészt a hajdu-böszörményi járásbiróság járásbirójává nevezte ki. Gratulálunk.

— **Az állami anyakönyvi felügyelők kérvénye.** Az állami anyakönyvi felügyelők közszolgálati viszonyuk javitására czélzó intézkedések végett kérvényt nyujtottak be Széll Kálmán miniszterelnökhöz, mint belügyminiszterhez. Ebben három rendbeli kérelmet terjesztenek a belügyminiszter elé. Először azt kérik, hogy a külön létszámot képező s a VII. és VIII-ik fizetési osztályba tartozó, ez idő szerint még az illető fizetési

osztályoknak csak legalsó, harmadik fokozatában levő állami anyakönyvi felügyelői állások arányosan, vagyis egy harmadrészben az első és egy harmadrészben a második fokozatba soroztassanak. Továbbá kérik, hogy a jelenlegi VII-ik fizetési osztályba tartozó tizenkét állami anyakönyvi felügyelői állás közül négy a VI-ik fizetési osztályu állássá emeltessék, vagyis a már meglevő egy ilyen állással együtt összesen öt VI-ik osztályu anyakönyvi felügyelői állás rendszeresittessék. Harmadik, utolsó kérésük az anyakönyvi felügyelőknek az, hogy a hivatali utazásaik költségeinek fedezése tekintetében jelenleg fennálló utiátalány-rendszer megszüntetése mellett, a felmerülő utazások költségeit napi- és fuvardij számlaszerü felszámitás utján érvényesithessék. Mert a jelenlegi 2000 korona utiátalány-összeg tényleges fedezetet nem nyujt. A szorgalmas tisztviselő ezen kevés átalányösszeg mellett anyagilag károsodik. Az állami anyakönyvi felügyelők mindegyik kérelmüket tüzetesen megokolják.

— **A polgármester itthon.** *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármester Budapestről, hol fontos városi ügyek elintézése czéljából időzött, a tegnap délutáni vonattal haza érkezett.

— **Perjelválasztás Pannonhalmán.** A pannonhalmi sz. Benedek-rend három évenkint választja ujból a pannonhalmi főmonostor perjelét, mely a rend egyik legfontosabb hivatala, mert a főapát mellett a rend érdekeit képviseli. Igy érvényesül a képviseleti kormányzási elv a monarchikus absolutismus ellen. Győrről értesitik lapunknak: „Az összes apátságok és székházakból 430 szavazat adatott be f. hó 23-áig, melyek közül Kroller Miksa jelenlegi főmonostori perjel 93, dr. Hajdu Tibor főiskolai tanár 89 és Acsay Ferencz győri főgymn. igazgató 58 szavazatot kapott. Az első helyre jelöltnél 3 szavazatnál formahiba volt és egy szavazattöbbséggel került Kroller első helyre.

— **Személyi hir.** *Mágocs* László dr. egyetemi tanár a Hortobágy flórájának tanulmányozása végett városunka érkezett.

— **A dohányzás szenvedélye** néhány év óta erősen hódit Magyarországon és a mult évi fogyasztás, összehasonlitva a két év előttivel, több mint három millió korona az emelkedés. — Az egyes dohánynemeket a következő mértékben fogyasztották: Burnót elfogyott 50.758 kgr.; pipadohány elfogyott 563.549 kgr.; csomagokban elfogyott pipadohány 554,575.264 darab; saját készitményü szivar elfogyott 480,142.170 darab; papirszivarka elfogyott 944,807.110 darab; havanna-szivar elfogyott 394.700 darab.

Pénzjövedelem burnótokból 95.123 forint 72 kr, a pipadohányokból 21,049 216 forint 99 kr, belföldi szivarokból 16,233.376 forint 37 kr, papirszivarkákból 8,693.059 forint 50 kr, havanna-szivarokból 63.859 frt 50 kr; — összesen 46,134.686 forint 02 krajczár.

Különleges gyártmányu burnót elfogyott 99 kgr; pipadohány elfogyott 230.957 kgr; csomagokban elfogyott pipadohány 922.117 darab; szivar elfogyott 11,027.848 darab; szivarka 36,564.650 darab; havanna-szivar külföldi gyárakból elfogyott 890.527 darab; manillai és mexikói szivar elfogyott 1,329.778 darab; török szivarka 2,229 650 darab; egyptomi szivarka elfogyott 7,418.450 darab.

Pénzjövedelem a különlegességekből 4,539.188 frt 65 kr. Az elfogyasztott dohány összes értéke 50,673.824 forint 68 kr.

— **Tánczvigalom.** Az István-gőzmalom-társulat munkásainak önképző- és segélyző-köre 1900. évi julius hó 7-én, szombaton, a Margit-fürdő villammal világitott disztermében, pénztára és zászlóalapja javára nyári tánczvigalmat rendez, melyre belépő-dij személyenkint 1 kor. 20 fill. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kezdete 8 órakor. A zenét Veres Tóni közkedveltségü zenekara szolgáltatja. A meghivó kivánatra elömutatandó.

— **A nőipariskola kézimunka kiállitása.** Tegnap délelőtt 9 órakor nyilt meg a debreczeni jótékony nőegylet nőipariskolájának szokásos kézimunka kiállitása *Veressné-Szathmáry Teréz* elnök urasszony és az érdeklődő nőegyleti tagok jelenlétében. Addig is, mig a kiállitás páratlanul fényes sikeréről hoszabban beszámolnánk, már most jelezzük, hogy az mind látható ott, amit a finom izlés és női ügyesség létrehozhat. Méltó dicséret illeti meg az ott működő tantestületet s első sorban az igazgatónőt, *Kubek* Erzsébet kisasszonyt, ki ügyszeretetének melegével, páratlan lelkiismeretes buzgalmával s rátermettségével és sokoldalu tudásával évről-évre emeli a hasznos iskola tekintélyét. Mindannyiszor örülünk, ha a jótékony nőegylet áldástosztó munkásságáról irhatunk, de a nőipariskola évről-évre tapasztalható fejlődése pedig még fokozza elismerésünket és hálánkat *Veressné-Szathmáry* Teréz urasszony iránt, ki ugyszólván semmiből teremtette meg ezt az intézetet. — E szük helyen nincs alkalmunk részletesen foglalkozni a kiállitással, de legközelebb bőven irunk az eredményről, mely a jótékony nőegylet páratlan gondoskodásának évről-évre szebben fejlődő gyümölcse.

* **Levél a cselédekről.** Egy uriasszonytól kapjuk a következő sorokat:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

„A közmondás azt mondja: a ki nem tud imádkozni, menjen a tengerre, ott megtanul. Én azt mondom: a ki nem tud kijönni a sodrából, az menjen cselédet keresni, hogy uj szobaleányt, szakácsnőt vagy mindenesleányt fogadjon. Van kérem egy csomó leány, a kik mikor belépnek, már fitymáló pillantással nézegetnek végig s ajkukat bigyesztik. Mintha csak azt mondanák:

— Hm, én ugyan föl nem fogadnám ezt a nagyságát!

Hanem azért, ha valamelyiknek megtetszik a képe, mégis szóba állok vele és megkérdem:

— Mit tud, lelkem?

— Mit tudok? Hát mindent tudok!

— Hm, az szép. Akkor természetesen parkettet is tud kefélni?

A leány a fejét rázza.

— Az nem nekem való munka. Nem vikszolok! Hanem — veszi most át ő a szavamat — szeretném tudni, hol lakik a nagysága? Hányadik emeleten, mert második emeletre nem megyek ám! Hány szobát kell takaritani? Ötöt. Az igen sok. Van-e gyerek, mert én nem dajkálok, kérem. Én csak ámulok s mivel tapasztalásból tudom, milyen fehérholló manapság a jó cseléd, beérném a roszszal is és mindent ráhagytam a szájaize szerint. Igy aztán sikerült megalkudnom havi huszonnégy koronában.

A leány be is segődött hozzám s mikor már a nyakamban maradt legalább két hétre, csak aztán tudtam meg a következőket: 1. Még takaritani sem tud tisztességesen, nemhogy egyebet tudna. 2. Felesel és olyanokat pletykáz én rám és családomra, mintha külön fizetnék érte. 3. A vasárnapi kimenőt ugy értelmezi, hogy vasárnap délután kimegy és hétfőn hajnalban jön haza. 4. Nem is egy, hanem három unokatestvére van, a kik fölváltva ápolják vele szemben a rokoni szeretetet. 5. Utoljára már első héten kijelentette, hogy kevesli a huszonnégy koronát és huszonnyolczat akar.

Erre természetesen felmondtam neki, cselédkönyvében pedig, mivel mást nem szabad beleirnom, beirtam, hogy:

„Hü, megbizható, ügyes és szorgalmas“.

T. Szerkesztő ur, — és ezzel bevégzem soraimat — ilyenek mostanában a cseléd-viszonyok“.

— **Sirrablók.** A brutalitás netovábbja, amit gonoszlelkü emberek a Kossuth-utczai temetőben elkövetnek. Nem elég, hogy gyülhelye a temető a közveszélyes csavargóknak, hanem még a megboldogultak sirjára kirakott virágokat is ellopkodják egyes lelketlen alakok és elárusitják a piaczon. Igazán nem tudjuk méltóképen elitélni az ilyen gonoszságot és felhivjuk ismételten a rendőrség figyelmét, hogy e botrányos eselekedet megszüntetésére éberen müködjön közre, mert ez már mégis csak a legnagyobb foku eldurvultságra vall, mikor valaki a halottak csendes birodalmát is meglopni képes.

— **Könyöradománygyüjtők.** Évek óta elárasztják az országot minden felekezetbeli ínáczók hónuk alatt egy könyvvel és egy bádogdobozzal. A jó szivekre aspirálnak és rendesen azzal állanak elő, hogy templomot akarnak épiteni s arra kérik a kegyes adományokat. A belügyminiszteriumhoz egész halmoza érkezett az ily kérvényeknek. Végre is feltünt a miniszteriumban a nagytemplomépitési mánia és megszigoritották kissé ezt a jövedelmező vállalatot oly módon, hogy a belügyminiszter ezután csak ugy ad engedélyt, hogy az illető gyüjtő csak hitsorsosukhoz mehet adományokért. Időszerünek tartjuk ezt most megemliteni, mert jelenleg épen városunkban időzik Pátrohóról egy zsidó előljáró és egy mellette járó, kik templomépitésre kéregetnek; ugyanilyen jó szándékkal barangol itt két ruthén Miszticzéről. A közönséget figyelmeztetjük, hogy ne adjanak a kéregetőknek egy fillért sem, hanem utasitsák hitsorsosaikhoz, a kik aztán majd tudják: miképen járjanak el velük szemben. Igy talán eleje lesz véve e megélhetési módnak, mert eddig a gyüjtés ilyen eszközlésével sok pénzt összeharácsoltak anélkül, hogy templomot épitettek volna. Vannak vállalkozók, kik az efféle könyöradomány gyüjtést albérletbe adják ki, mert busásan jövedelmez. Ideje hát, hogy a különben is sok oldalról zaklatott közönség lerázza nyakáról az élősdieket.

— **Hirdetmény.** Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánysága által ezennel közhirré tétetik, hogy a város területén az utóbbi időben veszett vagy veszettség gyanujában álló ebek kóborolván, az ebekre folyó évi junius hó 25-től kezdődőleg, bezárólag f. évi augusztus hó 5-ig 40 napi szigoru zárlat rendeltetett el, figyelmeztetik a város lakóssága, hogy köteles minden ebtulajdonos az 1888. évi VII. t.-cz. 68. §., illetve az ezen törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 40000. számu földmivelésügyi miniszteri rendelet 188. §-a értelmében ebét 40 napig megkötve tartani, vagy pedig harapás ellen biztos szájkosárral ellátva pórázon vezetni, mert az ezen rendelet ellenére szabadon járó ebek ki fognak irtatni, a tulajdonos ellen pedig a kihágási eljárás meg fog indittatni. Debreczen, 1900. junius 23. Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánysága.

— **Öngyilkos leány.** Az életnek alig van valami becse az ember előtt. Alig mulik nap városunkban is, hogy egy-egy öngyilkosságról ne kelljen beszámolnunk. Tegnap egy Dózsa Mária nevü 12 éves gyerekleány dobta el magától az életet. A leány Papp András gazdálkodónál lakott s tegnap délben az istálló padlásán egy vastag kötélre felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halva volt. A kis leány holttestét a közkórházba szállitották. Tettének oka ismeretlen.

— **Carmencita,** a bretlinek egyik világhirü csillaga fog ma este fellépni az Angelotti orfeumában. A kisasszony karcsu, magas, igazi spanyol szépség, ki nemzeti tánczaival bejárta már három világrész nagy városait. Magyarországon Debreczenen kivül

még csak Budapesten és Kolozsvárott lépett fel. A sok imitáczió után érdeklődéssel nézünk az igazi Carmencita fellépte elé.

— **Eskűvő.** Kajári Lajos államépitészeti mérnök ma esküdött örök hűséget Farkas Berti mátai biztos unokájának, Kovács Emilia kisasszonynak. Tartós boldogság kisérje az uj párt az élet utain.

— **Tanitóból orvos.** A vasszorgalomnak ritka példányáról adhatunk hirt. A fővárosnak egyik tanitója, Flóris Áron, szinte meseszerü buzgalommal évek során át addig tanult, mig tanári oklevelet szerzett. Mint tanár beiratkozott a tudomány egyetemre és minden szabad idejét az orvosi tudomány elsajátitására szentelte. Hosszu küzdelem után végre elérte czélját. A héten kitünő eredménynyel letette az utolsó szigorlatot és ma fölavatták az összes gyógytudományok doktorává. A példátlan szorgalmu ember tanulmányai és bokros elfoglaltsága mellett részt vett a közügyekben s mint tüzoltó és önkéntes mentő nagy sikereket ért el.

— **Tulvilági adó.** Beállitott a minap az anyakönyvi hivatalba egy szürös atyafi. Sirva jelentette :

— Meghótt az édes apám, akit Bor Péternek hivtak.

Az anyakönyvvezető ki akarta tölteni a rovatokat és sorba kérdezi :

— Hány esztendős volt a halott ?

— Mi volt a baja ?

— Hol született ?

— Hol lakott ?

A sok kérdés hallatára kitör a keserüség az atyafiból és elszörnyüködve kérdezi :

— Engedelmet, minek is irják be már az édes apámat ? Vagy tartoznék az adót fizetni még a halott is ! ?

— **Baptista kongresszus.** Országos baptista kongresszus volt a minap Békésen, melyen Mayer Henrik budapesti baptista „püspök“ elnöklete alatt 91 gyülekezet 154 taggal volt az ország minden részéből képviselve. Az uj felekezet országos szervezkedésére nézve a következő határozatot hozták : Egy külön magyar, külön német, külön román baptista szövetkezet szerveztetik. A magyar baptista szövetkezet külön hét tagu végrehajtó bizottságot választott, mely ki fogja dolgozni a baptisták egyházi szervezetét s azután az uj felekezet állami elismerésének kieszközlése czéljából Mayer Henrik vezetésével tisztelegni fog Wlassics Gyula kultuszminiszternél. Érdekes, hogy a kongresszus kimondotta, hogy a román ajku baptista szövetkezetekben az isteni tiszteletek nyelve lehetőleg magyar legyen, nehogy nemzetiségi propaganda üzésével gyanusittassanak. — Protestáns egyházi körökben aggodalommal nézik a baptisták erős szervezkedését, mert a hivek száma egyre és rohamosan szaporodik ; tessék tenni ellene !

x Honvéd hadapród őrmesteri ruhát és felszerelést megvételre keresek. Czim: Ledermann Sámuel könyvelő, Karczag.

— **Sorsoló kucséber.** A főkapitányságnak tudomására jutott, hogy egyik városunkban időző kucséber déligyümölcs és egyéb tárgyak kisorsolásával foglalkozik. Az erélyes főkapitány utasitotta a rendőrséget, hogy az illetőt figyeljék meg és ha a hir valónak bizonyul, tartóztassák le, mert ez esetben haza fogják tolonczolni. A főkapitány különben is csak házalási engedélyt adott nekik a déligyümölcs árulásra. Ha tehát ilyen meg nem engedett foglalkozást is üznek, a közönség maga is letartóztathatja őket rendőri segitséggel. Ideje is volna már e kucsébereket, kik a közönség zsebére utaznak, a legerélyesebben megrendszabályozni.

— **Angelotti előadásait** a Bikában napról-napra válogatott, nagyrészt hölgyekből álló közönség nézi végig. A Gárdonyi nővérek szép magyar tánczát és a Joanovits csoport merész mutatványait tegnap este is háromszor megismételték. Igen helyes ujitást hozott be azzal az igazgató, hogy a fedett helyen kivül eső asztaloknál ezután csak 30 kr belépő dijat kell fizetni.

— **Az 1900. junius 24-én** tartott lövészet alkalmával dijat nyertek : Legjobb szeglövéssel Szabó Sándor 1 drb 10 koronás aranyat, legjobb mélylövéssel Fürst Ödön 2 koronát, legtöbb körlövéssel Baum Miksa 4 koronát.

— **Ez se rossz.** A bünügyi osztálynál egy makulányi törvénykönyv sincs. Igy esik aztán meg a mulatságos eset, hogy ha valami ügyben itéletet kell hozni, a törvénykönyvet a főkapitányságtól kell elkérni.

Ma épen egyik tisztviselővel találkozott riporterünk.

— Hova mégy ? — kérdezi tőle.

— Megyek a főkapitányhoz a törvénykönyvért ! — felelte bosszusan. — A bünügyi osztálynál még nincs ilyen.

Vajjon igazán igy van-e ?

x **Magyar Gleichenberg a székelyföldön a** „Korond“ gyógyfürdő, rendkivül szerencsés fekvése, ozondus, pormentes fenyves levegője, de meg az egész modern berendezésével teljesen hivatott arra, hogy mindazok, kik légzőszervek bántalmaival szenvednek, teljes gyógyulás czéljából felkeressék.

— **Köszönetnyilvánitás.** Angyali jóságu, felejthetetlen Irénke leányunknak folyó hó 19-én bekövetkezett elhalálozása alkalmából mindazok, kik az Istenben megboldogult iránt részvétüknek bármi módon kifejezést adtak, mérhetetlen fájdalmunkban osztoztak, azt enyhiteni igyekeztek és a végtisztességtételre megjelenni sziveskedtek : fogadják szülei szivünk meleg hálaját és őszinte köszönetét. Debreczen, 1900. jun. 23. Füleki Kovács Mihály, turkevei nyugalm. ev. ref. tanitó és neje szül. Szigeti Juliánna.

Felségsértési per a debreczeni törvényszék előtt.

— Király Péter dr. sajtópere. —

Debreczen, junius 25.

A debreczeni kir. törvényszék, mint esküdtbiróság — az uj bünvádi perrendtartás értelmében — ma foglalkozott először olyan bünügygyel, mely eddig a budapesti kir. tábla székhelyén levő törvényszékhez tartozott.

Felségsértéssel vádolva állott a törvényszék előtt Király Péter dr. ügyvéd, a „Debreczen“ nek volt főmunkatársa. Mikor Debreczenben s az ország több városában az ellenőrzési szemle alkalmából a „Hier“ helyett „Jelen“-nel jelentkező magyar fiukat elzárták, Király Péter dr. ügyvéd, tart. hadnagy vezérezikkben tiltakozott ez ellen.

A budapesti főügyészség a közleményben felségsértést látott s Király Péter drt. vád alá helyezte.

Ebben az ügyben itélkezett ma a debreczeni törvényszék.

Az esküdtszéki terem megtelt hallgatósággal, kik között különösen sok volt a jogász.

Délelőtt 9 órakor nyitotta meg *Szücs* Miklós dr. elnök a tárgyalást. Birák voltak *Szeőke* István dr. és *Kolbenhayer* Kálmán dr., jegyző Deák Ferencz. A vádhatóságot dr. *Simonffy* Béla kir. ügyész, a védelmet pedig dr. *Bakonyi* Samu képviselte.

Esküdtekül kisorsoltattak : Pusztay Sándor ügyvéd, Polgári József gazdálkodó, Mike Ferencz gazdálkodó, Lusztig Károly kereskedő, Szentesi János mészáros, Szifft Áladár kereskedő, Reichard Manó dr. ügyvéd, Kiss Bálint sertéskereskedő, Félegyházy János kereskedő, Nánássy Lajos kereskedő, Nagy Bálint szobafestő, Horváth István magánzó. Pótesküdt lett Lukács Ármin kereskedő, visszavetési jogával a kir. ügyész 6 esetben, vádlott 1 esetben élt.

Ezután az esküdtek letették az esküt.

A vádhatározat rendelkező részének felolvasását rendelte el az elnök, a melyben el van mondva, hogy vádlottat a kir. ügyészség királysértésért vád alá helyezte.

Majd a vádirat felolvasására került a sor s azokra a passzusokra, melyek miatt a pert meginditották.

Ezután vádlott kihallgatására került a sor.

Elnök : Bünösnek érzi magát ?

Vádlott : Nem !

Vádlott kérelmére elnök felolvastatja „*Az osztrák császár*“ cz. a „Debreczen“ 1899. nov. 11 iki számában megjelent vezérczikket, amelyben az inkriminált kifejezések vannak.

Vádlott kijelenti, hogy a felolvasott czikket ő irta.

Kijelenti, hogy királysértést nem követett el. Erkölcsileg, emberileg ki van zárva annál inkább, mert már négy esetben esküdött a királyi hüségre s bünösnek nem érzi magát.

Bakonyi Samu dr. védő a vádbeli cselekmények elbirásánál szükségesnek tartja az előzményeket is ösmertetni s a bizonyitási eljárás kiegészitéséül kéri felolvastatni több fővárosi lapnak a közleményét, melyek az inkriminált közleménynyel kapcsolatban vannak s az ügy előzményére tartoznak.

Simonffy dr., a vádhatóság képviselő je ellenzi a felolvasást, már azért is, mert olyan dolgokat akarnak felolvastatni, melyek a vád tárgyává téve nincsenek, ezt pedig a büntető perrendtartás egyik szakasza sem engedi.

A törvényszék határozathozatalra visszavonult.

Tiz percznyi tanácskozás után elnök kihirdette, hogy az előterjesztett lap közleménye felolvasásának helyet nem ad.

Védő a határozat ellen semmiségi panaszt jelent be.

Felolvasták erkölcsi bizonyitványát. Büntetve nem volt. 4000 korona vagyona van.

Ezzel a bizonyitási eljárás befejezést nyert.

Kir. ügyész az esküdtek elé egy főkérdést tesz csak : bünös-e dr. Király Péter abban, hogy az emlitett lapközleményben mint szerző a király ellen sértést követett el. Védő hozzájárul az ügyész által feltett egyetlen főkérdéshez.

Elnök ezután az ülést felfüggesztette, a törvényszék visszavonul a kérdést megmegállapitani.

A törvényszék az ügyész által feltett főkérdést elfogadta.

Ezután a perbeszédekre került a sor.

Simonffy Béla dr., kir. ügyész elfogultnak érzi magát e pillanatban, mert ilyen rendkivüli esetet most tárgyalnak először ebben a teremben. Majd azzal foglalkozik, hogy mik foglalják magukban a király elleni sértést — s hivatkozik kuriai döntvényekre is. Nemcsak a direkt sértés képez király elleni sértést, hanem bármilyen gunyos — távoleső czélzás is királysértést képez. Vádlott azt állitja, hogy ő a magyar királyt nem sértette. Vádlott szembeállitja az osztrák császárt a magyar királylyal, pedig jól tudja, mint ügyvéd, mint hirlapiró, de mint tart. tiszt is, hogy az osztrák császár a magyar királylyal egy személy. A btkv. 140. §-a a király személyét védi. Azt sértette meg vádlott.

A kuriának állandó gyakorlata, hogy a királysértés megállapitásánál közönyös akár császárról, akár czárról van szó, a király személyét sérti, ezt külön kodifikálni nem lehet. Kérdi, a ki az osztrák császárt bántalmazza vagy megöli, nem-e magyar királyt bántalmazza, vagy öli meg ; avagy az az olasz bandita ki, Magyarország fenkölt lelkü asszonyát meggyilkolta, nem gyilkolta meg az osztrák császárnét ? Ime, elesik vádlottnak az az állitása, hogy ő a magyar király személye ellen nem követett el sértést. Majd az inkriminált czikket magyarázza s apostrofálva látja a király személyét a legmaróbb gunynyal.

Majd az előzményekkel foglalkozik, mely előzmények vádlottat czikke megirására ösztönözték. Ha vádlott bármily hangon, élesebbben, mint tette kikelt volna, nem a király személyét hozza bele, nem ülne itt. Tiltakozik az ellen, hogy a hazaszeretet megbénitása ellen küzdenének itt.

Az ügyészi kar is vindikál magának olyan hazaszeretetet s viseltetik olyan hüséggel a király iránt, mint dr. Király Péter. Állapitsák meg s mondják meg az esküdtek, lehet-e büntetlenül a király személye ellen — annak a királynak személye ellen, kit tisztel, becsül egész Európa, ki öreg napjaira csak a haza, népe érdekében fáradozik s a kinek müködése aranybetükkel lesz felirva a történelem lapjaira, — olyan durva sértést elkövetni, mint azt vádlott tette. Kéri s elvárja az esküdtektől, hogy ilyen sértést nem hagy megtorolatlanul.

Bakonyi Samu dr., vádlott védője először is büntetőjogi szempontból foglalkozik a kérdéssel s csak azután közjogi szempontból. Büntetőtörvénykönyvünkben egyetlen szakasz sincs, mely az osztrák császár személyét megvédelmezi. Ebben a perben nem a fizikai, hanem a közjogi személyről van szó. Nincs megsértve a magyar király közjogi személye. Hosszan, s részletesen fejtegeti ezután, hogy a király közjogi személye ellen sértés nem követtetett el. Hivatkozik *Beksics* Gusztávra is, ki külön állapitja meg a két közjogi személyt — a királyt és — császárt.

Majd azokkal az előzményekkel foglalkozik ő is, melyek vádlottat a közlemény megirására ösztönözték. Bebizonyitva látja, hogy a czikkben nincs érintve a király személye s hiszi, meg van győződve, hogy védencze sem érinti a magyar király személyét. A sajtószabadságot is védelmébe veszi s helytelennek tartja ilyen perek megindítását, mert ezzel a sajtószabadságot bénitják. Bizik — hiszik abban, hogy védenczét felmentik.

A beszéd elhangzása után a hallgatóság taps és éljenviharban tört ki, de az elnök rendreutasitotta.

Simonffy Béla kir. ügyész viszonválasza után, — melyben ismételten hangsulyozza, hogy királysértés követtetett el.

Bakonyi Samu dr. válasza után vádlott védelmére nem kiván semmit felhozni.

Elnök ezután a tárgyalást délután 3 óráig felfüggeszti.

*

Délután három órakor ismét összeült az esküdtszék, hogy folytassa a tárgyalást.

Az esküdtek verdiktje a feltett kérdésre következő: **Vádlott vétkes a királysértésben.** E verdiktet *hétnél több szavazattal* hozta az esküdtszék, melyet Dr. Reichard Manó, az esküdtszék elnöke hirdetett ki. Erre a kir. törvényszék **marasztaló itéletet** hozott, melyről lapunk zártakor még tudomást nem szerezhettünk.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Ferencz Ferdinánd házassága.

Budapest, junius 25. Hivatalosan jelentik, hogy a jövő csütörtökön Ferencz Ferdinánd ünnepélyes esküt és nyilatkozatot tesz Chotek Zsófiával kötendő morganatikus házasságára nézve. Az eskütételen jelen lesz a király, a miniszterek és a titkos tanácsosok. Ott lesz Széll Kálmán miniszterelnök is, a ki majd javaslatot fog a Ház elé terjeszteni.

Bécs, junius 25. A Fremdenblatt magasztalólag ir Ferencz Ferdinándról, a ki szive sugallatát követi; de el kell fogadni az áldozatot, midőn lemond neje részére a koronáról és születendő gyermekei részére a trónutódlásról.

A villamos-sztrájk.

Budapest, jun. 25. A villamos-sztrájknak alkalmasint vége lesz. A főpolgármester tanácskozást folytat Jellinekkel. A gyors megoldás oka a sok szerencsétlenség, mely a sztrájk óta történt. Ma délelőtt is egy fogatot elgázolt a villamos. Szerencsére a kocsiban ülőknek semmi bajuk sem történt.

A kinai forradalom.

Budapest, junius 25. Sanghaiból jelentik a Reuter-ügynökségnek, hogy Tuan herczeg elmozditotta Jungeln főparancsnokot, kijelentve, hogy maga fog bevonulni Tiencsinbe és **elveri onnan az idegeneket.**

A császárné parancsot adott ki, hogy a Kinában levő idegeneket mind irtsák ki.

Budapest, junius 25. A legujabb távirati értesülés szerint Tiencsinnél az idegeneket körülfogják, de nem merik ujra megtámadni. A körülzárolással ki akarják éheztetni a várost.

Hogyan utazik a király.

Erről czikkezik a Figaró bécsi levelezője. Mindenekelőtt konstatálja, hogy a királynak nem egy, de két különvonata van. Nagyon különös volna, ha ebben a kérdésben nem játszanék közre a politika. Ha már van dualizmus, annak itt is érvényesülnie kell.

Az osztrák császári és a magyar királyi vonat szerkezete egészen egyforma, valamint a berendezés is; csak a czimerek különbözők. A magyar vonaton természetesen magyar czimer van, korona és pajzs, az osztrák vonaton a Habsburgok czimere látható.

Külföldi utakon, vagy ha a király inkognitó utazik, a czimereket leveszik a kocsikról.

A kocsik, épugy mint az udvari hintók, sötétzöldre vannak festve és arany csikokkal diszitve. Az összhatás kissé rideg, de kitünő izlésre vall.

A magyar vonatot Magyarországon, az osztrák vonatot Ausztriában használják.

Nagyobb utakra rendszerint 8—9 kocsiból alakul a vonat. A vasuti személyzet és a cselédség a podgyászszal az első kocsiban foglal helyet. A második kocsiban ül Claudy udvari tanácsos, a király utazásainak igazgatója és ő Felségének személyes szolgái. A harmadik kocsi a Felségnek van föntartva. A negyedik kocsi föl van osztva egy nagyobb szalonra és több rekeszre a főudvarmester, a második főhadsegéd és a meghivottak számára. Az ötödik kocsiban ebédelnek. A hatodikban van a konyha. A katonai iroda és a kabinet iroda személyzete tartózkodik a hetedik kocsiban, a nyolczadikat pedig ismét cselédség foglalja el.

A kocsik valamivel szélesebbek, mint a rendes luxus-vonatok, egymással ugynevezett harmonika módra össze vannak kötve és fényesen ki vannak világitva.

Egy órával az indulás előtt a vonat készen áll és mindenki elfoglalja helyét. A kiséret és a meghivottak a király előtt érkeznek és a pályaudvaron várnak. Igy következik a szertartás, a mely a legkisebb részletekig meg van állapitva.

I. Ferencz József, a kinek a pontossága már közmondásos, néhány perczczel az indulás előtt érkezik, barátságosan köszönti a meghivottakat, fogadja az állomásfőnök jelentését és aztán a hadsegéd kiséretében kocsijába száll.

A király majdnem mindig éjjel utazik idő kimélése kedvéért. A király kocsija hálófülkéből, dolgozó szobából alakul, egy rekesz pedig a hadsegédé. A király lakkirozott vaságyon alszik, mely valamivel diszesebb, mint az, a mely a Burgban van.

A király szokás szerint reggel 4—5 órakor fölkel és mindjárt munkához lát. Este kilencz órakor fekszik le, még pedig szerény vacsora után. A konyhakocsik nagyon érdekesek. Egy főszakács, két segéd s egy czukrász müködik a kocsiban egy asztalnok felügyelete mellett. Ez a személyzet inkább a kiséretet és a meghivottakat szolgálja, mint a királyt, a ki rendkivül szerényen étkezik. — Ily módon utazott a király és császár Berlinbe is.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A perzsa sah érdemjelei.** A perzsa sah európai körutjára egy konstantinápolyi ékszerésznél tömérdek érdemjelet csináltatott. Igy háromezer darab gyémántos kis csillagot rendelt, hatvan nagy gyémántos csillagot és tizenkét tojásdad-alaku érmet sajár arczképével, körülvéve gyémántokkal. Ez utóbbiak egyenkint körülbelől nyolczezer frank értéket képviselnek.

* **Vasuti kocsik szellőztetése.** A vasuti kocsikban — főleg télen — rendesen fülledt a levegő, mert a primitiv szellőztetést: az ablakok és szelelő hasadékok kinyitását is megakadályozza a nagy légvonat. De az ily módon nyerhető friss levegő sem kifogástalan, mert a vonat által fölkavart por és a különböző égési termékek is behatolnak a füsttel. Egy külföldi mérnök mondja, hogy a friss levegőt a vonat elejéről vegyék. Helyezzenek oda egy tölcsérszerü készüléket, melyből a beleáramló levegő magának a nagy atmosphérai nyomásnak következtében csöveken tódulna a waggonokhoz, melyekbe a csövek apró lyukacsain át ömlene s ekkép a haladási gyorsaság annyira apadna, hogy légvonatot nem okozna. A csövekben keringő levegő készülék segélyével még fütheto és nyáron hütheto is volna.

* **A heliograf.** Az angolok a bur háboruban nagy hasznát vették a fényjelzéseknek. Afrikában már száz év előtt is használták a magaslatokra állitott tükröket üzenetek váltására. Háboruban azonban nagyobb mértékben először az oroszok használták ezt a közlekedési eszközt, még pedig a krimi háboruban, Szebasztopol ostroma alatt. Az angolok akkoriban ismerték fel a jelzési mód hasznát, de harmincz évbe került, mig a heliográfot az indiai szolgálatba bevitték. Az első kisérletek 1885-ben történtek és az eredmény olyan kedvező volt, hogy azóta minden századot ellátták a szükséges szerszámokkal. Az India északi részeiben lakó törzsek ellen viselt háboruban az angolok mérhetetlen hasznát látták a tükörtávirásnak és az előőrsök a tükrök segitségével állandó összeköttetésben voltak a főhadakkal. Egyébként már nehány évvel előzőleg épen Transzválban már használták a tükör abcét, még pedig igen primitiv módon. Egy kis helyőrség, melyet a burok ostromoltak, egyszerü kézitükör segitségével érintkezett a szabaditásra közeledő angolokkal. Beszélik, hogy Glusford amerikai kapitány Nount Ellen (Utah) és Mount Uncampangue (Colorado) között, vagyis 300 kilométernyi távolban létesitett összeköttetést egy nyolcz hüvelyknyi tükörrel. Minél nagyobb a tükör, annál messzebbre visznek a benne visszavetett sugarak. Az angolok többnyire öt hüvelyknyi tükröket használnak. Angolországban magában husz mért-

földnél nagyobb távolságra csak nagyon kivételesen használható a heliograf. Afrika felhőtlen ege és perzselő napja azonban nagyon kedvez a tükrök alkalmazásának.

—

RÖPPENTYÜK.

* **Ha a majszterné takarékos.** Suszterinas (a társához): Hej Jankó vigyázz a kenyeredre, rászállott egy darázs.

Jankó: Hallgass, te szerencsétlen, még meghallja a majszterné.

Suszterinas: Hát aztán baj az?

Jankó: Persze, hogy az. Ráfogná, hogy mézes kenyér s nem kenne rá vajat.

* **Válóok.** Ügyvéd: Miért akar válni nagysád?

Ránczosné: Azért, mert az a gazember azzal vádol, hogy álmomban hortyogok, hogy fagyos a lábam, hogy kikutatom a zsebeit, hogy folyton csacsogok, hogy edényeket hajitok a fejéhez, hogy az anyám nálunk lakik, hogy jeleneteket csinálok, ha későn jön haza; az ilyen összeférhetetlen emberrel nem maradok tovább egy házban!

* **Üzleti szellem.** Mámi (a férjéhez, a ki biztositási ügynök): Képzeld cshak the phapha, a Pholdinkhat meginth elverthe a Jégh.

Táti (ügynöki naplójába merülve): Nálunk volth bhiztositva?

Mámi: Nem érthesz, asthaba! A mi Pholdi finkth az ünkhénthest elverthe a hadnagy fog Jégh.

* **Tanulmányozás.** Csavargó: Mit tanulmányozod azt az ujságot?

Ludvércz: Azt nézem, melyik miniszter megy elsőnek szabadságra, hogy egy kis beavatkozást lehetne otthonába megkoczkáztatni.

* **A javulás utján.** Tanitó: No Jóska, hogy van az apád?

Jóska: Köszönöm, tanitó ur, már jobban van, hala Istennnek. Engemet már szerencsésen elagyabugyált, de az édes anyámmal még nem mer kikezdeni.

NYILT-TÉR*).

Nyilatkozat.

B.-ujvárosi járás alulirott községi jegyzői a „Debreczeni Hirlap"-banmegjelent „Panama Debreczenben" czimü közlemény következő pontjára: „Ki van a járásban ölve, vagy legalább el van fojtva a jog, törvény és igazság iránti tisztelet a községi jegyzőktől kezdve, kik piszszenni sem merhetnek — az összes előljárósági tagokból, sőt mondhatni a képviselő testületekből és az összes polgárokból! Mert ugyan ki teszi ki magát a rettenetes üldözésnek, fegyelmi vizsgálatnak, birságnak, felfüggesztésnek és csufos elmozditásnak, amikor a főszolgabiró ur keze mindenüvé elér a napszámos és cselédtől kezdve fel a biróig és jegyzőig. — Itt az az elv van életbe léptetve régen: „vagy ugy tánczolsz, ahogy én akarom, vagy elpusztulsz!" — kijelentjük, hogy az abban foglaltakat valótlanoknak tartjuk, mert mi Ferenczy Elek járási főszolgabiró ur részéről semmiféle üldöztetésnek, önkényü eljárásnak, basáskodásnak kitéve soha nem voltunk s nem is vagyunk. A jog, törvény és igazság iránti tiszteletet bennünk soha el nem fojtotta; mert velünk szemben, bár hivatásszerü szigorusággal, de mindenkor teljesen az igazságnak megfelelően járt el. — Ebből kifolyólag ezen állitásokat rágalmaknak nyilvánitjuk.

Kelt Debreczenben, 1900 junius 18-án.

Kukányi Lajos	Farkas Győző
Bajdor János	Etey János
Sólyom Antal	Oláh Gyula
Toronyi János	Kovács Ferencz
Kohutovics István	Orosz István
Szabó Gábor	Selley Lajos
Devics Lajos	Vekerdy Károly

községi jegyzők.

* Ezen rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

REGÉNY.

A világ szive.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból forditotta: **Krampera János.**

(Folytatás.) 22.

Mégis, erre a városra való vadászásnak eszméje tetszik nekem, mert véremben van a kalandos természet. Ha valaha tovább jutunk *Tobasco* erdőségeinél, a hol az ismeretlen várakozik az ékszerrel önre, kutatásunk valószinüleg oda fog kilyukadni, hogy csontjaink Guatemala ismeretlen vidékeinek valamelyik erdőségét vagy hegyormát fogják disziteni. De hát mit bánom én? Se kutyám, se macskám, ha meghalok is, az ördög se busul utánam. Évek óta törőm magamat kemény munkával, a nélkül, hogy valami különös eredményét látnám, miért ne követném természetes ösztönömet s ne mennék kalandok után? Rosszabbul már alig mehet a dolgom, mint a hogy eddig ment s azt hiszem az e fajta élet tetszeni fog nekem.

Igaz, hogy az a bánya, a mit ön mutatott nekem, gazdagnak elég gazdag, de nincs tőkém, hogy müvelés alá foghatnám s ha még volna is, oly keserü tapasztalatok kötnek ahhoz a helyhez, hogy semmi kedvem sincs hozzá, hogy még egyszer oda betegyem a lábamat. — Egy szó mint száz, kész vagyok, indulhatunk, akár Tobascoba, akár a Szent-Városba, vagy bárhová, ahová önnek tetszik.

— Kész erre megesküdni, sennor? — kérdezém.

— Magától értetődik, — igen. De még többet mondok azzal, hogy kezet adok rá. Szólt s kezét nyujtotta, én pedig elfogadtam.

— Jól van. Megesküdött a Sziv-re s kezét adta rá, a fogadalom teljes. Mától fogva, sennor, barátok vagyunk s a mi engem illet, önnél jobbat nem kivánhatok. Nincs több mondanivalóm. Nem biztatom azzal, hogy feltalálja azt a várost, vagy ha feltalálja, hogy szerencsét fog hozni önre.

Szerencsétlen csillag alatt születtem s sokkal inkább valószinü, hogy midőn sorsát az enyémmel összeköti, saját fejére is rá zuditja az én szerencsétlenségemet. Arra azonban esküszöm, hogy oly igaz barátja leszek önnek, a mily igaz barátom volt ön nekem odalenn a bányában, a többire nézve pedig: *„Lesz a hogy lesz, mert ha nem ugy lenne, ki tudja, hogy lenne."*

V. FEJEZET.

A hacienda.

Az utazásra nem sok előkészületet tettünk. A sennor felmondott a társulatnak, honnan már különben is elmenőfélben volt s összecsomagolva egyet-mást, másodnap utnak indultunk s negyednap már a Santa-Cruz-felé induló hajón voltunk.

Nem mondhatnám, hogy nagy utunk valami jól kezdődött volna el, sőt olyan dolgokba bonyolódtunk bele, a melyek kis hija, hogy egész vállalkozásunkra végzetessé nem lettek.

Elindulásunk helyén, Vera-Cruzban nem találtunk indulóban levő hajót s veszteni való időnk nem lévén, bár utazási jegyünk gyorsgőzösre szólt, kénytelenek voltunk egy rozoga spanyol vitorlásra felszállani.

A hajón rajtunk kivül csupa spanyol ültetvényesek voltak s már az első este keserüen éreztették velem fajom, az indián faj ellen érzett mélységes megvetésüket.

— Tudod-e, *Uram*, — szólitott meg az ebéd előtt Molas, — hogy ki utazik velünk együtt ezen a hajón?

— Kicsoda?

— A chiapai *hacienda* tulajdonosának, annak a vén gazember don Pedro Morenonak, a ki az aranyokat elvette volt tőlem, fia, Don José Moreno.

Egyáltalában nem örültem meg a hirnek, mert ismertem az apát s gondoltam, hogy az alma sem messze esett a fájától.

A következmények megmutatták, hogy igazam volt.

Ebédre mi is lementünk mind a hárman a hajó nagy étkező termébe. Már az ebéd elején folytonos csipkedéseknek voltam a spanyolok részéről kitéve, az ebéd után pedig tisztára megkéselt volna don José, ha nem ül mellettem a sennor, ki is elibem ugrott s revolverét a spanyol mellének szegezve, oly rettentő hidegvérrel kiáltott rá, hogy fogcsikorgatva bár, de jobbnak látta kését hüvelyébe dugni.

A hajón levő indián szolgák elárulták nekem, hogy megesküdött, hogy boszut áll megveretéséért s az ő keze által fogok meghalni, ezért aztán jobbnak találtam, ha ezután az ebédet kabinomba hozatom le.

Történt pedig, hogy utazásunk harmadik napján irtózatos vihar tört ki s minekutána két teljes napon át hánytorgatta volna hajónkat, a partoktól öt hat mértföldnyire ugy odacsapta egy sziklazátonyhoz, hogy menten sülyedni kezdett.

(Folyt. köv.)

Menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	4^{16}	10^{27}	9^{01}	12^{36}	7^{10}	12^{00}*
P.-Ladányba	érk.	5^{03}	11^{28}	9^{48}	1^{45}	8^{40}	1^{28}
Nagyváradra	„	6^{39}	1^{48}	—	3^{42}	—	3^{42}
Szeghalomra	„	—	—	—	4^{21}	—	4^{21}
Budapestre	„	9^{40}	5^{45}	1^{50}	8^{10}	—	6^{02}
Debreczenbe a fenti állomások felől	érk.	11^{44}	3^{36}	6^{26}	2^{33}	5^{14}	7^{41}

* Csak kedden közlekedik.

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	12^{17}	3^{56}	2^{56}	5^{22}	7^{58}
Ér-Mihályfalvára	érk.	1^{00}	4^{58}	3^{57}	6^{35}	9^{13}
Nagy-Károlyba	„	1^{36}	6^{03}	5^{00}	7^{59}	10^{40}
Szatmárra	„	2^{20}	7^{08}	6^{11}	9^{17}	12^{03}
Királyházára	„	3^{15}	8^{27}	7^{33}	1^{36}	—
Taraczközre	„	4^{33}	10^{14}	9^{14}	—	—
M.-Szigetre	„	4^{56}	10^{50}	9^{50}	—	—
N.-Bocskóra	„	5^{32}	12^{03}	11^{02}	—	—
Kőrösmezőre	„	7^{30}	3^{40}	1^{45}	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	7^{51}	10^{12}	3^{55}	12^{16}	6^{45}

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	8^{22}	4^{01}	6^{58}
Nyiregyházára	érkezik	9^{39}	5^{18}	8^{16}
Királytelekre	„	10^{12}	5^{58}	9^{35}
Szerencsre	„	11^{21}	7^{03}	10^{43}
Kassára	„	3^{30}	—	5^{56}
S.-A.-Ujhelyre	„	4^{39}	8^{14}	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	8^{07}	12^{07}	7^{53}

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	8^{35}	4^{31}	—
Sárándra	érkezik	9^{16}	5^{04}	—
Nagy-Léta—Vértesre	„	10^{43}	6^{18}	—
Derecskére	„	9^{57}	5^{45}	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	7^{18}	3^{13}	—

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	4^{42}	4^{21}	—
Ohat-Kócsra	érkezik	7^{34}	6^{59}	—
Tisza-Füredre	„	8^{32}	7^{56}	—
Füzes-Abonyba	„	10^{24}	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	8^{00}	5^{45}	—

Debreczenből az alábbi állomások felé	indul	5^{26}	11^{20}	4^{06}
Hajdu-Nánásra	érkezik	8^{17}	1^{18}	6^{21}
Büd-Szt.-Mihályra	„	8^{52}	—	6^{58}
Tisza-Lökre	„	9^{17}	—	7^{29}
Debreczenbe a fenti állomások felől	érkezik	8^{17}	3^{30}	6^{35}

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van jelölve.

A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben (Alsó-Ausztria) **az antirheumatikus és antiarthritikus vértisztitó thea feltalálójának. Vértisztitó köszvény és osuz ellen.**

Amidőn itt a nyilvánosság elé lépek, ez azért történik, mert kötelességemnek tartom **Wilhelm** Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben, legbensőbb köszönetemet kifejezni azokért a szolgálatokért, melyeket a fent nevezettnek vértisztitó theája fájdalmas csuzos bajomban tett és hogy mindazokat, akik ezen borzasztó bajba esnek, ezen kitünő theára figyelmeztessem. Nem vagyok képes kifejezni azon kinzó fájdalmakat, melyeket 3 éven keresztül minden időváltozásnál tagjaimban éreztem és miktől sem gyógyszerek, és sem pedig a Bécs melletti Badenben használt kénes fürdők nem tudtak megszabaditani. Álmatlanul vergődtem az ágyamban éjszakákon keresztül, étvágyam folytonosan kevesbedett, kinézésem borus volt és testi erőm alábbszállott. A theának 4 heti használata után nemcsak megszabadultam fájdalmaimtól és most is jól érzem magam, miután már 6 hét óta nem iszom theát, de egész testi állapotom is megjavult. Szilárdan meg vagyok győződve, hogy mindenki aki hasonló bajban ezen thea használatához folyamodik, a feltaláló Wilhelm Ferencz urat áldani fogja.

Kitünő tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófné

alezredes neje.

Kapható minden gyógyszertárban.
Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerésznél.

Pincze

hordós és üvegezett borok beraktározására kiválóan alkalmas, a **Kossuth-utcza** elején kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Székelyföld leghatásosabb gyógyfürdője

„KOROND“

(Magyar Gleichenberg)

sóval telitett fenyves levegője, vasas szénsavas ivóvize, tejkurája, mely **vérszegénység, emésztési, légző és vizeleti szervek** bántalmaiban **influensa** utóbajainál biztos hatásu.

Szénsavas lebogó-, hideg- és meleg-sósfürdői csuz, köszvény, görvély, gümőkór és női bajokban.

Olcsó koszt és **szállás.**

Fürdő-orvos: Dr. Fialka Gusztáv
Budapest, Kerepesi-ut.

Prospektust **Gáspár Gyula** küld **Marosvásárhelyről,**
miként **mintákat, erdélyi gyártmány uri gyapju ruhaszövetekből.**

Patkolda áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü lótulajdonos urakat, hogy

patkoldámat

Ötmalom és **Zápolya-utcza sarok, Balog-féle házba helyeztem át.**

Egyszersmind van szerencsém értesiteni azon igen tisztelt urakat, akik a ló patkolására nagyobb sulyt fektetnek, a következő ujitásomra igen becses figyelmüket felhivni:

Hosszas tapasztalatom folytán **a lópatkolást ugy átjavitottam,** hogy patkoldámban minden **patkó egészen hidegen lesz a patához igazitva,** amelylyel igen fontos czélt érünk el, mert az eddigi vasalási rendszerrel, a tüzesen történő feligazitással a patának zsir tartalma kisül és a legtöbb pata azáltal laza törékenynyé válik, a mi természetes, hogy azután mindenféle pata betegségeknek ki van téve.

Patkoldámban nagyobb mennyiségü kisebb-nagyobb alaku patkók vannak készitve, teljesen kidolgozva, ugy, hogy midőn a ló vasalni jön, azon módon **tüz nélkül lesz a patkó a patára igazitva** és **felverve.**

Ezen patkolási (igen fontos) rendszer még a katonaságnál sincsen rendszeresitve.

Mindezek után kérve igen becses pártfogásukat azon lótulajdonos uraknak, akik nemcsak azt keresik, hogy **olcsó vasalást!** — hanem első sorban **szakszerü jó vasalást** kapjanak

a legkiválóbb tisztelettel

Méhes Béla,
v. gyógykovács.

Részvényeseink figyelmébe!

Értesitjük t. részvényeseinket, hogy intézetünk 50,000 korona alaptőkéjének 100,000 koronára leendő felemelését e hó 11-én tartott rendes közgyülésünk elhatározta olyképen, hogy minden részvényre 50 korona fizettessék be.

A befizetés folyó évi augusztus 1-től kezdődőleg minden hó első tiz napjában, 5 egyenlő 10 koronás részletben teljesitendő. Késedelmes fizetéseknél 6% késedelmi kamat számittatik fel, előzetes fizeteseknél pedig 6% kamat megtéritteti.

A befizetések elismervény ellenében teljesithetők a debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Banknál, vagy intézetünk pénztáránál. Az utolsó részletfizetés alkalmával azonban az eredeti részvény is bemutatandó oly czélból, hogy azon a teljesitett összes befizetések intézetünk egy igazgatósági tagja és ügyvezetője által igazoltassanak.

Kivonat az alapszabályokból:

12. cz. Az elmulasztott részfizetés után a hátralékos adós a lejárattól számitandó 6% késedelmi kamatot fizet.

13. cz. A részvény folyószáma, melyre befizetés nem történt, ugyanazon lapban, melyben a fizetési felhivás megjelent, közzététetik.

Harminez nappal a közzététel után a társulatnak jogában áll azon részvényt, melyre befizetés nem történt, **érvénytelennek nyilvánitani s helyette ugyanazon szám alatt uj részvényt kibocsátani és eladni.**

14. cz. Az érvénytelenné nyilvánitott részvény folyószáma közhirré tétetik.

15. cz. A részvény érvénytelenné nyilvánitásával a tulajdonos minden joga és kötelezettsége megszünik s az eladott uj részvényből befolyó többlet a társulati tartaléktőkéhez csatoltatik.

Ezek szerint minden részvényesnek érdekében áll, hogy a részleteket pontosan befizesse.

B.-Ujváros, 1900. február hó 11-én tartott ülésünkből.

A B.-ujvárosi Takarékpénztár igazgatósága.

Levélpapirok

kereskedelmi levelezéshez negyed és nyolczad alakban, fehér, vonalzott, koczkázott és meritett minőségben, **nyomással** és anélkül.

Doboz-levélpapirok egyszerü, finomabb, valamint a legnagyobb fényüzéssel és müvészettel kiállitott formában.

Billet du Correspondence, csinos tokokban.

Irodai papirok

mindenféle minőségben és vastagságban és pedig:

fogalmazó-,
középfinom irodai
legfinomabb „
okmány- és
miniszteri papir.

Legujabb

„Monopresse“

melylyel mindenki a legegyszerübb módon önmaga készitheti monogrammjait.

Darabja 25 kr.

Névjegyek a legszebb nyomással.

Irótollak, Tollszárak, Tentatartók.

Kuhn-, Soenneken- és Birmingham-tollak, egyenkint, tuczatonkint és dobozokban.

Tollszárak óriási választékban a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, — fa, kaucsuk, nikkel, szaru, sündisznó-tüske és csontból.

Irodai és disztentatartók, zsebben hordozható tentatartók fából, nikkelből, mindenféle elképzelhető alakban

nagy készlet olcsó árakon kapható a

CSOKONAI-

papirkereskedésben

Debreczen, Kossuth-utcza 13.

Nyomatott a „Csokonai“ nyomdában. Debreczenben.